

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De septi[m]o vicio capitali: vic[us] de Auaricia. Sermo. Cl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

Sic ei clauus clauus expellit: ita sepe recordatio ardoris gehene ardoze excludit luxurie. hec Jsi. Modica ei et breuissima e voluptas venerea: sed eam sequuntur tormeta semp duratura: et caro in cineres resoluunt: qd hmoi voluptatis est seminariu: et causa generis est spnenda et fugienda. ¶ Sed di. vt mouet Bern. in suo soliloqo. Durus est hic fimo: no possunt mundu spnere: et carne nram odio hie. Et rñdet Bern. mouedo ad meditatiõem gehene p remedio luxurie di. Attende diligente qd sunt: et qd fuerunt q an pauca rpa nobiscu fuerunt: nihil ex eis remansit nisi cinis et xmis. hoies fuerit sicut tu. comederunt: biberunt: riserunt: et in bonis diebus suos duxerunt: et in puero ad inferna descenderunt. hic caro xmi bus et illic cinis ignibus deputat. Quid pfuit illis breuis leticia: voluptas carnis: risus et silia. Na de exultatiõem illa ceciderunt i magna ruina et tormenta. qd qd illis accidit tibi accidere poterit. qd humus de humo: limus de limo: de terra es et de fra viuis: et in terra reuerteris. qñ veniet dies vltima vite tue: q veniet subito et forsitan erit hodie. Certum em est q morieris: sed incertu est quò vbi aut qñ: vbiq mors expectat te. si sa piens fueris vbiq tu ea expectab. Et seqt. Si carne segris in carne punier. si i carne delectaberis in carne cruciaberis. iusticia dei alit. iudicare no pot qd merent opa nra. Qui pl dicitur gic mundu qd deu: seclm qd claustr: luxuria qd castitate: sequit diabolus et ibit cu eo in suppli cuu et nu. Et seqt. Nunc aut e duob eligamus: aut sp cruciari cu impijs: aut perpetue lerari cu scis. Hec Bern. ¶ Quintu remediũ sup notatu ptra luxuria est sui humiliatio. frequer em ex supbia nascit luxuria. qd cu ho vel de scitie lempitudie: vel alia gra se inanis extollit: et ce teris se meliore in suo aio pponit: deo in carne euz cadere pmitit: vt q velut auis sup alios se volare supbiendo credit. nuc more bestie luxuriando se in ima pfernit. fm q pulcre deducit Greg. xxvj. mora. sup illo Job. xxxv. Quidoc nos sup iumeta tre et volucres celi eru dit nos di. Iumeta tre sunt q vsu vite carnal appetit. qd d in ps. Noli. sic. sic e. et mu. q. no est irel. Volucres ho s q supbe curiositat. studio sublimia pscutant: qd sup labor increpat cu di est. Altiõra te ne qstieris: et fortiõra te ne serueas tus fueris: sed q pcepit tibi de cogita sp. Eccl. iij. Docz igit nos dñs sup iumeta terre et volucres celi. qd du h qd sumus agnoscam: nec carnis nos ifirmitas deijcit: nec supbia spūs eleuat. Qui ei carne labit iumetoz more pfernit. Qui ho mere pfernit more volucris leuitatis pena subleuat. sed humiliare metis custodit castitas corpis. Et subdit Greg. Sic elari et supbi iusta fuerat retributiõ ferendi. vt q supbiõdo se hoib pferat luxuriado vsq ad iumetoz silii rudine deuoluat. fm illud ps. No cu in ho. cl. no in cel. co. est in. insi. et si. fac. eil. Et pñr Greg. oñdit ex scriptur: qd p supbia metis ruit qd in

vicia carnis/sillis effectus iumetis. de ill phia de qd apl's ait ad Rom. i. Qui cu coguissent deu n sic deu glifi. nec gras ege. s3 euanne. in cogit. su. Et postea oñdit quò p supbia ceciderit in pecorina et pl q iumetina luxuria di. Tradidit illos deo i desideria cordis sut. i. i inuidicia. Ecce dicit Greg. Caro inerte qd supba scia suble uauit. et a volatu volucris vltra aperit lapsum se iumetoz. Nec ibi. Et ibid oñdit qd p supbi am pmi hois stari subsecuta fuit rebellio carnis. i. cui signu cu peccauit mox pudeda core rta. Deñ. iij. Et ill' qd p qd sic p supbia mlti ruunt i luxuria. sic p humiliare vera sui cognitio ne ho p fuar castitate. Sepe ei deo cadere pmi sic supbas xgics vt ex humiliare: maxie eos q alios p caluz carnal pcupie dspiciunt. cu portus ill' copati p ill' deu orare vt resurgeret stus diose deberet. s3 h n faciunt. qz seipos qd fragiles sine no cogit. De hac cognitioe suppi vide sup ser. xij. N. Supbia ei maxie orit ex i gñra nra suppi: vt s. ler. v. A. Hec itaqz sint dicca d isto turpissimo vicio luxurie: a q vtiqz in x doo cerina apli e fugiedu. Rogem qd o porere deũ sine q pñeres ee n possum: ut xbu sapiecia vt sua pietate et misericordia nos i spiciat auxiliu da do: p qd h viciu deuitare et rades cu castissimis spiritib etnalt gaudere valeam? Amen

De seprio vicio capitali: viz. de Auaricia. Sermo. CI.

Radix oim maloz e Cupiditas. i. ad Tim. vj. ¶ In pcedẽ tribu fimoib ia p logu pcessu et ipis dilatione audisti de sex vicijs capitalib viz supbia/iuidia/ira/acidia gula/luxuria: et de malicia illoz pcoz. de filia et spẽb corũdẽ. Quõ eria h ordie dicẽd quẽ p dcaõo fuauit: sp postea rĩ pẽm seqt et seq p ex pcederi: vrpura iuidia ex supbia: ira ex iuidia: ex q rãdẽ acidia. et ex acidia gula. ex gula ho luxuria: eo q ipa gula fo mentu et nuerumẽtu dat lasciuie carni. nã venet et genitalia se sibi iuicẽ valde vicina. et veter mero estuas de facili spumar in libidine: teste Hiero. Nunc ho itendo pseq de auaricia: q e se pẽmũ viciũ capitele et vltim. qd iõ vsq ad finẽ refuauit. p vltio ordiaut. qz auaricia mag abũ dat i sine vite hois siue i senib: qz se tenaces et edis timet sibi deficere. qd vtiqz vt dicit Sen. est maxima stulticia: pl viciõ qreõ d viarico vbi minus restat de via. siue pl desiderare et gregas re vbi minor spes e vite. ¶ Sic at senes cupidi et tenaces p duo. Prio qz ex senectute multiplicat frigiditas i corpe: q apta nata e pstringere. Et iõ in senib minus et gaudere et dare q pcedit ex dilatatiõẽ cordis. ¶ Secõ iõ: qz qnto aliq plẽ deficiẽs tãro mag amara ea qd sustenta eius vita. Quia ho senes videt in se deficere virtute naturalẽ: ideo mag pecunias amant: nec ita cito dant eas. Est en vix qd p hoc senes no excusant a pccõ: imo gratius viz

Nota de elyna.

Nota

E medicio mois. ris. Exm

Exptu.

Sebane foranda tio.

3

A auaricia vicio loz co ponit superbia ho pmo.

De Avaricia

deni peccare q̄ iuniores: eo q̄ in eis magis de
bet dñari: p̄ quā h̄mōi malā affectōes epaliū
debet cōpescere siue declinare: et ei resistere. Jō
ē p̄mo de supbia: et in fine de avaricia statui or
dinem p̄dicando: q̄ supbia est initium ois peccati.
Eccl̄i. x. Et debuit poni a principio. Avaricia
vō est radix ois mali et peccati. radices autē s̄t in
imo siue in fr̄nō: poni debuit iux̄ illū ordinem
in fine. vel q̄ supbia incepit in celo: avaricia vō
in fr̄a. q̄ t̄c. sic de illis postea statū dicas. Sic q̄
habet q̄re in fine inf̄ capitalia vicia dicere cō
graueri de avaricia: de q̄ d̄c apl̄us in themate
q̄ sit radix oim maloz. Pro gr̄a Bue. ¶ Ra
oim maloz est cupidus. vbi s̄. ¶ P̄mo circa
vba themat̄ possit d̄c dicere: quō sil̄ stare p̄nt
id q̄ d̄c Eccl̄i. x. Initium ois peccati supbia. et vbi
apl̄ in themate. Radix oim malo. est cupi. vbi
d̄c enī idē esse initium et radicē. si q̄ supbia est ini
tium ois peccati: tūc cupiditas siue avaricia nō p̄t
esse radix oim maloz siue peccoz. Ad b̄ d̄c est:
q̄ verūq̄ vtrūq̄ est. vtrūq̄ q̄ supbia est initium ois
mali siue peccati: et q̄ avaricia siue cupiditas ē ra
dix oim maloz siue peccoz. q̄ n̄llm̄ gen̄ peccoz
est q̄ nō aliq̄ p̄ueniat ex supbia: aliq̄ vō ex
cupiditate vel avaricia. Verbi gr̄a. Est aliq̄
hō q̄ ex cupiditate fit supbus: et est aliq̄ q̄ ex sup
bia fit cupidus. Nam aliq̄ hō est q̄ nō esset ama
tor pecunie: nisi p̄ h̄ p̄uaret se excellētiorē esse.
Et est aliq̄ q̄ nō amaret excellere: nisi p̄uaret
p̄ h̄ maiores diuitias se h̄re. sic s̄t q̄ dignitates
et stat̄ sibi p̄uaret: q̄b̄ nō s̄t digni vel idonei. et
faciūt eū finē vt possint thesaurizari siue abū
dare. Hec s̄nt alr̄ in glo. sup̄ vbo th̄eas̄. Qua
re autē supbia dicat̄ eē initium: et cupiditas radix
oim maloz: est ad huc alia cā. q̄ oim peccatum sic
p̄ auersionē a creatore: et p̄ uersionē ad creatu
ram. sed peccatum supbie fit p̄ auersionē a creatore:
peccatum vō cupiditatis fit p̄ cōuersionē ad crea
turā. Cū autē p̄us in peccato sit auersio: recte sup
bia d̄c initium ois peccati tanq̄ p̄us et sup̄ius. Etiaz
q̄ in oim peccato p̄mo est q̄dam cōceptus et inobe
diētia: q̄ p̄ceptus et inobediētia in re est supbia
Avaricia vō d̄c radix tanq̄ inferi et posteri.
Nam radix inferi manet. Ideo specialr̄ auari
cia dicit̄ radix oim maloz. q̄ ex cupiditate vel
avaricia vt frequētius mala et peccata oriūt ad sil̄
rudinē radices. q̄ sic radix toti arbori alimentū
p̄stat: sic hō p̄ diuitias facultatē acq̄rit q̄dēq̄
peccatum d̄siderādi vel p̄perrādi. Supbia autē d̄c
initium ex cā sup̄ dicta. et idē: q̄ supbia ē finis p̄p̄
quē oia alia peccata comittūt. vtrūq̄ q̄ hō vtrūq̄ peccato
p̄pter se. finis autē p̄mū in inuētiōe. Nā si medi
cus vult p̄curare sanitatē: p̄mo inuēdit h̄ facey
re: postea incipit a morbo ip̄m repellēdo. et sic
sanitas est p̄mū in inuētiōe: et vltimū in excurōe.
ita eodē mō est in peccato. Cū supbia ē inordinat̄
amor p̄p̄t excellētiē: ad quā excellētiā attingē
dā oē malū p̄t cōmitti. et p̄ h̄ supbia ē initium ois
peccati. Hec ē sententia ois doctor̄ theologoz. Nūc
p̄nt p̄sequēdo mām de avaricia. p̄mo vidēdū

est qd sit avaricia. et p̄nt alia q̄ valēt ad delecta
tionē avaricie. ¶ Circa p̄mū: vtrūq̄ qd sit avaricia
est notādū: q̄ dupl̄ loq̄ possum̄ de avaricia. vno mō vt est peccatum ḡnale. alio mō vt est peccatum
sp̄iale. P̄mo mō avaricia fm̄ inuētiōes Greg. in
qdā hom. ē inordinat̄ appetit̄ h̄m̄i quācūq̄ rē
siue sint res ext̄iores siue int̄iores. Ext̄iores si
ue sint mobiles: siue immobiles. vt dom̄: agris
vinee: possessiōes: vestes: pecunie. et sic de alijs.
Int̄iores siue sint n̄ales. vt sanitas: pulcritud̄
do: fortitudo t̄c. siue acq̄sice. vt scia: virtutes t̄c.
Et h̄ vult Greg. vbi s̄. di. q̄ avaricia est appetit̄
rus inordinat̄: nō solū pecunie: s̄ et scie et alci
tudis et cuiuscūq̄ boni t̄pali: p̄cū p̄t pecu
nia mēsurari: cū sup̄ modū sublimitas ambī
Et Aug. in de li. ar. d̄c. Avaricia nō in solo argē
to vlt̄i nūmis: s̄ i oib̄ reb̄ q̄ imoderate cupiūt
intelligēda ē. et illo mō avaricia nō ē sp̄iale peccatum:
s̄ ḡnale. ¶ Secūdo possum̄ loq̄ de avaricia vt
est peccatum sp̄iale. Et tūc avaricia ē inordinat̄ a
mor: appetit̄ siue cupiditas ad h̄ndū vlt̄i possi
dēdū ext̄iora bōa vtilia: q̄ s̄t ordinata ad p̄uidē
dū nēcessari siue sustentatiōi vite h̄m̄ane. vt s̄t do
mus: agris: vinee: ville: castra: aux: et argenti:
et cetera meralla aut possessiōes. Et iō J̄s. i. l. Eccl̄i.
d̄c q̄ auar̄ d̄c q̄i auid̄ eris. S̄z q̄ h̄ bona p̄nt
dupl̄ p̄siderari. vno mō vt p̄p̄a. alio mō vt a
licna. iō avaricia vt ē sp̄iale peccatum ad huc dupl̄
accipit̄. Vno vt ē inordinat̄ amor siue appetit̄
ad h̄ndū aut possidēdū aliā: ex q̄ amore vlt̄ ap
petitū mouet hō ad volēdū/acq̄rēdū: aut possi
dēdū aliā idēbitē: vtrūq̄ p̄ fraudē in p̄crib̄ anē
do vlt̄ vidēdo aut p̄m̄iōes: siue p̄ furtū/rapit̄
nā/vsurā/aut pauper̄ violētā et iniustā opp̄si
onē. Et tal̄ avaricia directe opponit̄ iusticiē. Et
illo accipit̄ Ezech. xxi. vbi d̄c: Principes ei⁹ in
medio illi⁹ q̄i lupi rapiētes p̄dā ad effundēdū
sanguinē: et auare luera secretādo. et Eccl̄i. v. Aua
riā nō iple. pe. Alio accipit̄ vt est inordinat̄ amor et
appetit̄ ad diuitias p̄p̄as: vt cū q̄s n̄s amat
res viles et ext̄iores. et p̄ h̄ n̄s tenacit̄ illas re
tinet: et i possessiōnis delectat̄: q̄uis ē n̄ velle
rape aut retiere aliā. et illo avaricia ē sp̄iale vtrū
cū et opponit̄ libalitati q̄ moderat̄ h̄ affectōes
circa diuitias p̄p̄as. et ē sp̄iale peccatum. Vñ glof. sup̄ illo
ad Heb. vi. Sicut mores sine avaricia p̄tēti p̄
sentib̄ d̄c. Auar̄ est q̄ tenax est in largiēdo: cu
pid⁹ in accipiēdo. Et dicit̄ p̄ q̄ avaricia n̄ solū
est i d̄nib̄ q̄ imoderate et p̄ debito acq̄rūt aut
p̄gregat̄: aut retinet diuitias siue res ext̄iores. s̄
p̄ q̄s sine nēcessariē sibi et suis fm̄ statū et p̄ditōes
suā: s̄z ē in paup̄ib̄ q̄ licz nō h̄ant sup̄flua: tū
sic inordinate affectiūt ad diuitias: et sic imoderate
eas amat q̄ ex h̄ mouet ad desiderādū eas sup̄
p̄a modū. et q̄licēq̄ possent illas acq̄rere: ē
si eēt d̄ dei legē et p̄cepta. vel sic imoderate dele
ctat̄ in p̄uo qd h̄nt. vt nō d̄c vbi ē fm̄ rectā rō
nē eēt dandū. Cū sup̄ illo ps̄. l. Videbit̄ in. et
ti. et sup̄ ip̄m ride. et dicit̄. Ecce hō q̄ nō po. dēt
adiu. su. s̄z spe. in mul. diui. suaz. d̄c Aug. Aua

avaricia
qd sit.

Exm.

D
avaricia
nō solū
diuitib̄
s̄z i pau
p̄ib̄ inuē
nit.

E
Dubit

Solut

diuie alijs paup ppham dicere: spauit i mlticru
 die dicitaz: suaz: z inuie atredid panos suos,
 resperit forte circa se diuie ornari? indurū: ce
 ait i corde suo. de illo de: nō de me. Lōra quod
 subdit Aug. Noli te in excipere: noli te separe: ni
 si videri z timueri z postea rideas. s. in nouissi
 mo die vl' pculari iudicio zc. nā qd tibi pdest
 si egeas facultate z ardeas cupiditate: b' g' pau
 ptes atredid/ne diuies passim repbedat: z d
 pauprare iustiores se ce psumat. Et iō sepe iu
 sto dei iudicio accidit vt paupes sic cupiditate
 z auaricia ardētes: pto plus cōgregāt tāto eis
 dō aliqñ p occasione aliquā p' subtrahit: vtz
 p' sfirmirate/hostilitate/intēperie zc. Exm ha/
 bem' in vi. pa. Nozulan' qdā torū labore suū
 effūdēbat i elynas: z vix sibi victū necariū reci
 nebat. postea sarbana istigare collegit lagenu
 lā plenā cū nūmis qb' in senectute vteret. Lō/
 tigit aut vt purrefecer pes ei: z supstitit num
 mos i medicos: ad vltimū boni medici p'ilio/
 fecē pedē absēdi. Eadē ar nocere cū ad se reuer'
 ingemisceret: astitit ei angel' di. Ubi st nūmi
 qō collegisti: vbi ē eoz spes: At ille. peccavi: z
 amō nō faciā. tunc angel' terigit pedē ei: z re/
 stitit: z medic' veniens iuenit i agro opante:
 z mirabat de rāta muratiōe ex dei mīa. Quā/
 vis ar mō pdcō auaricia iueniat i paupib: fre
 quēt' tñ abūdat i dnto. Et b' ei q' qō res mū/
 danas possidet/allicit anius ei' ad eaz amorē.
 vñ d' Aug. ad Pauli. q' srena arti' diligit' ad
 epra q' p'cupita. Nā vñ iuueis mlti' discessit.
 de q' saluator Mar. xix. nisi q' magis bēbat di
 uicias. Un' cū dixit ch'io dño se a iuuentute sua
 mādara dei custoduisse. z subiūgeret. qd ad/
 huc mibi dēst: Ait illi ielus. Si vis pfe. esse:
 va. z ven. oia q' ha. z da pau. z bēb' tbe. in cel. ce
 ve. seq. me. Cū audisset adolescēs vba hec ab/
 it risti: erat ei mltas hñs possessiōes. Ielus ar
 dixit discipul' suis. Amē dico vob. q' diues dif
 ficile itra. in reg. ce. zc. vtz ibidē. Et iō d' Chry.
 sup Mar. Appō dicitaz maiorē accēdit flāmā
 z vchemētor fir cupido. qd mlti diuies p ex/
 pientā in se cōscere pñt. vtz q' mag' fuerit li
 bales cū paucos dicitas habuerit: qz nūc cū mlt/
 sas hñt. q' sp maior crescit cupiditas ex rpalū
 augmētatiōe. z iō d' Sap. vbi s. Ecēs. v. Aua.
 nō imple. pec. ¶ Di. qō circa pmissa. Lū bōa illa
 extiora rpalia sint inf bona hūana mīma: ce de
 se mīne diligibilia. q' ēr cū rās laboribz acq'rit'
 tāc' cur' z anxietatibz defendūt siue p'fuant: z
 rāmagis doloribz depdūt: cur ē q' hoies cōis
 ea rāseruent diligūt: tamouide zgregār: z rāte
 naci' recinēt: z p eis lucrādis rāsolliciti sūt: z se/
 per rāmltos sustinēt labores z picla p eis acq'ri
 dis: in rāra: in mar: ab icu su z riorē hostiū zc.
 z tñ p rruibz acq'randis z bonis spūalibz. imo
 ēr p crms pñs: rāmodicā vl' qñ nullā faciūt
 diligētā. Rār fm doc. rheologic. illi' q' rā su
 ficit ad ppositū pñt ēr tres cāe. P'ria q' b' iō est
 q' hoies veb emēt diligūt honores/ p'sidēcias/

liberes/voluptates z hdi. Et vidēe q' dicitas
 oia illa pñt hñ: z n' sic sine eis. paup ei q'uis se
 sac' zcēnt: alēi subijcūt: ad fūedū cogit. diues
 ar ab oibz honorat/ laudat/ alijs p'ficiat z dñat
 Nūc g' sola pecunia honorat. qñ aut fortes ce
 viri p' republica militātes honorabāt tūc for
 tissimi iuē ebāt. j. Ech. Sic ēr qñ scierēt z docer'
 i maiori iuerētia bēbāt tūc viri s'ranissimi iuē
 ebāt. Nā oī reges z patores p'rio filios suos li
 balibz studijs tradidēr. z tūc sapiētes p'lm re
 p'ert: z iusticiā i republica p'fuat: z sic dñabāt
 vicia vt nē qñ sine v'ecūdia. Amoz g' ralu. s. bo
 noz' p'sidēte z cef oz mouer hoies ad adq'rdū
 copia dicitaz: vt p hac habitā cū illa arrigār.
 vñ Jac. ii. d. Si introierit i p'ueru v'io vir aue
 um anulū hñs in veste cādida. introierit aut z
 paup i fordido bitu: z itēdat in eū q' idur' ē v'z/
 ste p'clara: z dixeritis ei: tu sede hic: bene. pau/
 pi ar dicat: tu sta illic. aut sede sub scabello pe
 dū meoz: nōne iudicat' apd vos meritos: z fa
 cri est' iudices cogitationū v'az iniquū. s. p'f
 acceptiōes p'sonaz: z q. d. v'iqz. Ecce quō diuies
 honorat. Silt' amoz carnaliū voluptatū final'
 i ocio hñdaz fac hoies diuicias zgregare: vt rā
 dē de ill' voluptuose viuāt: sine laborē: z sine
 timore defec' z i securitate sufficiētie rpalū
 rez p vitā suā. d' qz nūero fuit ille d' q' ch'is in
 euāge. Lu. xij. q' mlti' diuitijs zgregat' dixit aie
 sue. Jam gaudē/epulare z lerare: q' repo. bēs
 mul. i an. plu. s. dicitū ē ei Sculte hac noc. re. a.
 ey. a rez q' zgre. q' d. saluator n' n' v'iqz
 tua zc. Ecce iō p' q' bōa rpalia rārū amāt. Jō
 romāi pmo noluit ēr ch'is colere. p deo: eo q' pdi
 cauerat pauprare. Scribit ei i v'isto. romāozū
 q' romāi disp'rauerit i p'ilio: vtz ch'is i nūero
 dcoz ēr recipiēd' cū tot mirac'la fuisset opar'
 Et rādē diffinitū ē q' nō dberz recipi: qz n' h'ce
 ctiores: cū pauprare p'dicauerit: quā nāl' v'ius
 q' s'z p'ent. Nec ēr hñ p' eē rō q' re iudei nolue
 rūt neqz hodie volūt recipe eoz. verū messiam
 ch'īm dñm: q' paup v'eterē. ¶ Secō diuicie iō
 zgregāt: qz hoies p'siderāt mala q' eis eueniūt
 ex diuiciāz zgregatiōe z possessiōe. Raro ei aut
 nūq' magne diuicie zgregāt aut possidēt sine
 mlti' z magnis pcis. p' qd de apl's. j. ad Tim.
 vi. vt i thēate dicitū ē. Radix oim ma. est cupi.
 ¶ Ar hō ex affectu zgregadi diuicias scidar in
 mltā p'cā: p'z p apl'm ibidē dicere. Qui volūt
 diu. sic. i. i. rē. z i laq. dia. ce i des. iuri. q' mer.
 ho. i ierit: z i pdi. Et b' sic ondi p' r. Nā tales cu
 pidi dicitaz cū vidēt paupes ex necare cōpulsū
 gaudēt: vt ipi emāt. z sic gaudēt d malo p'ri: qd
 ē z charitate. Secō p'f necare p'ri dār min' qz
 res valeat. z sic afflictū quē ex mādaro dilectio
 nis p'ri dberēt fleuare p' affligūt i min' dādo
 z dilectiōes p'ri. Tercio defraudāt emētes: dñ
 scier' can' rē vedūt qz valeat: z defraudāt ēr vē
 dētē: vt s. min' p'riū tribuēdo. Quarto malū p
 bono vedendo cū mlti' mēdacijs z iuramētis.
 Quinto cū mltis fraudibz i mētura z pōdere.

Exm.

Exemplus

avaricia qd sic.

D avaricia nō solū diuibus s' z i pau pibz iuoz nit.

Dubij

Solutio

De Auari cia

imo tales i oibz feribz suis nihil faciunt amore
trus: s; solū ppiū qrit lucz z cōmodū rpale.
Eccē quō auari z diuites icidūt i rētrāciōes mē
tas z laqueū diaboli zē. Un legiſ d' L'rate: q' cū
arbenas cā studiū pgeret: n̄ parū pōd' auri se
cū hūit. qd' i mare p'ecit: dī. **D** pessime diuitie
solicitudibz plene: submergā vos: ne submer
gar a vob. **P**ōr ē h' onīdi de alijs pctis: vīez
supbia/gula/luxuria zē. P'rio de supbia. Nā
plūmi ex cōsideratiōe diuitiaz suaz. q's hūit se
sup' cetos extollūt: ac si diuitie meliores eos fa
ciāt alijs q' eas nō hūit: tāq; ipis. p' solas di
uitias honor dbeat: alios ex h' sp'netes. Ecce il
le mēdic' zē. **L**ui' cū p'riū v'z ē. q' f; p'bm. ij.
Ech. sola h' s; huc h'ruosi honorādi sūt. p' qd'
de ap'ls vbi s. Diribz h' s'cl'i p'cipe n̄ sublie sage
i. fm. glo. nō sup'pire i diuitijs. Et subdit glo.
Supbia ē h' mis diuitiaz. Et g'ndis anim' ē q'
in' diuitias illo morbo nō tāgā. **Q**uāt ex diui
tiaz oriat' gula/crapse/luxuria siue carnales vo
luptates z dicit: h' facile p'z ad sensū: qz diues
h; vñ de his sibi puidere pōt. **J**ō p'p' difficta/
rē h' n̄ se habēdi i diuitijs de Sapiēs Eccl'i. xxxj.
Brūs diues q' iuent' ē sine macula: z q' post au
rū nō abijē. i. cor. apponēdo: nec sp'auit i pctiā
z reb'aur'. Et qz tal' rē diffictē fec'. **J**ō subdit. q's
est h' z laudabim' eū. fec' ei mirabilia i vita sua
vīez i eo q' in' diuitias p'stīdēt nō amauit eas
q. d. valde raro tal' iuent' nūc i mōdo. **T**ertio
iō diuitie p'gregāt z amant: qz hoīes nō p'side
rāt māxiā dāna: q' ex amore p'gregādaz diuiti
arū z ex diuitijs possessis hūit i spūalibz. imo i
eternis bonis: qz diuitie p' se nare sūt p'fectionē
charitat' i pedire: alliciēdo aīm ad se: ex distra
hēdo ab opibz bonis. ita vt hō p'ncipalit' cogi
tet de diuitijs quō illas acq'rat aut acq'fitas cō
seruet. p'p' qd' dicit dñs **M**at. xij. q' sollicitudo
secl'i z fallacia diuitiaz suffocāt h' bñ dei. **S**up
q' dicit **D**reg. **D**ñi bonū desiderū ad cor irare nō
sūt: qñ aditū flac' vital' verāt. **J**ō b. Aug. su
per ps. cōpat diuitias fisco q' capiūt aues eo
q' misera corda hoīm eas possidētū aut d'side
rantiū capiūt: z apō se retinēt cogitāde z amo
re. Et h' i toto v' l' in p'rcinſtar auiculaz q' se vī
ridis fiscat' affricāt. ibiq; v' l' ex toto capte reti
nent: v' l' nō sine amissioe z detrimento plumaz
euolāt inde. **S**ic ē auari z cupidi z diuitiarū
possessores z secl'aribz occupatiōibz dedit. plu
mas bonaz cogitationū z affectionū q'bz ele
uari deberēt ad celestia: ex toto v' l' i magna pre
amiserūt z amittūt: z in fisco diuitiaz reliq'rit
Tre **C**esar' hoīez diuitijs z h'mōi negotijs secu
laribz deditū: cōpat nauī i fluctibz mar' p'stieu
te: v' l' q' perit z mergit: aut cū māxiō dāno aue
tactura oner' sui inanis z vana ad lit' p'ducit
Ubi norādū: q' qñ nauis ē in mari z subito
sic rēp'ctas: tūc mltis picul' subiacer. **P**rio em
quassat' p'cell' agit'at fluctibz: z hic inde i mari
tactat: vt scīunt q' mare nauigauerūt. sic diues
aut cupidus diuitiaz: aut qlibet bute secl'o de

ditus siue secl'aribz occupatiōibz: mlt' q'sat sol
licitudibz/mult' agit'at cur' / mlt' ē dolozibz
z fronzb circūdar. q'bz anim' sup' bicide fleccit.
Et p' h' mltas h; rētrāciōes z pctōz occasiōes.
Secūdo nauis tal' v'ētis z p'cell' agit'at i rātuz
q' sepe vndis coopra i p'fidū mergit. sic anim'
hoīs cur' z alijs rētrāciōibz: q's diuitie z alia mū
dana aff'ct: occupat' sepissimē dēfici' i p'ima
pctā. vt p'z s. Et p' p'ns r'les cure z rētrāciōes ho
minē in p'pecuā moztē z rētrāciōē dimergūt.
Tertio si nauis sic i piculo maris ex'ns eua
dit submersiōē z ad lit' p'ducit: h' sic difficul
ter: z cū māxiō cur' z laboribz: z rarissimē: z cū
mag' dāno ē coz. q' i nauī sūt h' p'rigit: qz op'z
qñq; merces z cetera eijcet ad alleuiatōz nauis.
Sic hō diues aut alias secl'aribz negotijs dē
dit: si ad portū puenit vite etne. h' sic difficul
tē z cū māxiō dāno suo in spūalibz bonis: qz
cū diminutiōē h'ruū ad q's p'ficere potuisset.
Et sic p'leq'nt cū magna diminutiōē eterni p'
mij qd' mereri potuisset: qd' vīez magnū dānū
est. vīez eternū z iestimabil' magnū dare. p' raz
parto rpali. De q' dāno dñs videt dicere **M**at
th. xvj. Quid p'dest hōi si vniuersuz mōm lu
cret: aicaut' su e detrimētū pariat: nō solū per
dānationē: s; etiā p' diminutiōē h'ruū: p'miōz
rū z oim spūaliū et celestīū bonoz. **P**erica sic
nauis onerata i mari qñq; ad lit' p'duci salua
nō p'c: nisi eijciant aliq' merces ad alleuiationē
nauis. sic diues sup'flua hñs etnā breuitudinē cō
seq' nō pōt: nisi sup'flua distribuaz paup'ibz. q'bz
distribuz sepe alleuiat' z disponit' ad portū vī
te etne. **S**ic g'p'z r'fūio ad dubitatōez sup' mo
tā: q're diuitie tantū amā: q' cū magnis cur' z
anxietatibz acq'ruūt z p'fuant. z cū magnis do
lozibz dep'dūt. **S**it em hoīes sic excecari amo
re rpaliū q' qñ nō rep'rat eos hoīes. v' valde
modicā de eis faciūt estimationē q' nō sūt diui
tes: s; fallūt r'les i iudicio vīz. **R**ecre sic q's ex
stēs i aere z vidēs rē i aq' iudicat eā esse maiorē
q' est. Et ecōuerso: si oculus est in aqua et vī
det rem in aere iudicat eam esse minorē quam
est. **S**ic paup' existēs i arido paup'errāt' cū vī
det aliq' mūdānis diuitijs affluētē iudicat eū
esse magnū fm illō ps. **B**eatū dixerūt populū
cui becl' sūt. **S**z dixi qz r'les fallūt. **U**n die qdā
p'bs. **N**emo coz q's nomē sublines facit. p'p' h'
magni sūt: sed q' h'ruē fulgēt. **N**ec em granuz
milij magnū est q'uis supra montē sic positū.
Et **B**ern. ad **E**ugenīū scribit. **N**unqd' qz sūm'
pontifex ideo summus: qñ diceret: nō. **S**ic g'
in oculis diuitū paup' sune modici: quāuis
reuera sine magni si vīruosi. **U**nde de **J**oāne
baptista dicit' est: erit magnus corā dñō. **L**uc.
j. **S**equitur ergo: q' reuera diuites z porentes
sunt modici. **U**nde **S**eneca loquēs de **D**ioge
ne māxiō cōtempore diuitiaz dicit. q' **A**lexā
dro regi offerēt' sibi munera sic respōdit. **T**ol
le inq; nō sūt hec hoīm munera sed iumentoz
onera. **D**e hoc **D**iogene dicit **S**eneca. **P**orenti

8

2

Nota
diuitias
compari
fisco.

nauis in
mari

Amo
rpaliū et
cecar boi
mines

Bona
poralia
nō faciā
aiam.

or erat Diogenes Alexandro macedone oia pos
 fidet. Plus em erat qd ille nollet accipe qz qd
 ille posset dare. Sz beu sicst potetes z diuices
 vt plimū excecari: vt apd eos hō nil estimet ni
 si sic diues: vel saltē diues sz appenētia estimet
 pl' honozat vestes, qz fruces. sic refert Consta
 bul' de qdā phoz q' cūi vili veste nō fuit admis/
 sus ad regē: postea veste p'ciosa sibi accommoda
 ta indur' fuit admittus: z vestes in p'cia regē
 osculabat plies. q'stens cur h' faceret: dixit. ho/
 nozate me honozo: qz qd fruas nō potuit / v' est
 obrinuit. Rogem' q' deū vt i tācis piculis rez
 tpaliū nob succurrat: ne cor peris z mal' inuol
 uamur: sed poti' per p'ceptū tpaliū c'na bona
 psequamur Amen.

De deestabilitate auaricie. Ser. CII.

Auaro nihil est sce

lesti: z nil est iniqu' qz amare pecu
 nia. Eccl. x. In pcedē. ser. audisti quō
 z qre auaricia ē radix oim maloz. Quid ē sic
 auaricia gnalt z spalt. Et qz nō solū in diuiti
 bus: sz ē in paupibz est auaricia. Tandē vnā
 dubitatos qre diuitie siue tpalia bōa rācū amā
 tur: ex q' tot curz z anxietaribz acqrunt z custo/
 diunt: z magnis doloribz depdūt. Nūc hō vi
 dendū erit de alijs q' onduē ipam auaricia cui
 liber eē deestabilē: p' qd z sapiēs de in thema
 re. q' auaro nihil ē scelesti' zē. vbi s. Pro gfa
 Auc. Aua. ni. ē scelesti' zē. P'rio vidēdū erit de
 expōne themas. Scdo q' sine illa q' onduē aua
 ricia eē deestabilē: z sumope fugiendā. Cir
 ca p'mū est norādū: q' sapiēs in h'bis themas
 nō vult dicere q' auaricia sic ceter' q'ū' fm su/
 um gen': sed qz diuitie p' auaricia z gregate pre
 stāt fomētū oibz vicijs. sic radix arboris omibz
 ei' ramis. p' qd de apl's. i. Tim. vi. Radix oiz
 maloz est cupiditas. Pōt q' h'bis themas' du/
 pliciter exponi. P'rio sic [Auaro nil est scele.]
 .i. ad p'ctm p'nius: qz ad oia p'ctā auaricia incli
 nat. vtz ex h'bis apl'is dicit. Scdo sic [auaro
 ni. est scele.] .i. turpi' vel vili': eo q' in auaricia
 p'fert bonū cōmutabile viliissimū bono icōmu
 tabili nobilissimo. i. bono diuio. Et iō subdit sa
 piēs vbi s. [Nil est iniqu' qz amare pecuniā.]
 Qd h'bu' s'lt pōt exponi tribz modis. P'rio sic.
 [Nil est iniqu' qz amare pecuniā.] .i. q' ama
 re pecuniā. .i. pl' debito acq'rendo z retinēdo.
 qz h'z cōem legē nāe oia erāt coia. Scdo sic [ni
 hil ē iniqu' .i. insatiabil' [qz ama. pe.] nō de
 q' h'z pecuniā: sz q' amat inordinare pecuniā
 nūqz satiat. fm illd Eccl's. v. Auar' non i plebif
 pecu. Ubi de glo. q' sp auar' eger. Rō aut qre
 tpalia bona nō satiat aiam ē: qz diuitie tpales
 sūt finite / corporee / z trāscēdit aia hō est ifini
 ta sua capacitate: quia trāscēdit oēs creaturas
 illo modo q' nō sunt tot creature q's intellectu
 capiat / qn plures cape possit. z p'cea in solo bo
 no increato: id est deo q'escit. Est etiā incorpea
 sua entitate: et est sempiterna sua duracione.

Bona re
 poziala
 nō satiat
 aiam.

Amo z
 tpaliū q'
 cecat boi
 mince

Tertio exponit sic [Auaro nihil est iniqu'] .i.
 ineq'li: qz auar' dat z p'cēnt bonū c'niū p' tpali
 p'cea subdit vbi s. Sic em aiaz suā venale hz
 qz vtz aiaz suā. i. vitā suā nāle p'cēnt p' tpalibz
 vl' qz vitā suā exponit picul': qd ē iniquissimū. Et
 h' sic ondit. Iniqu' reputaret q' videret frēs vl'
 cognatū suū. Iniqoz q' videret p'icm quē pl' di
 ligere tenet. Iniq'issim' q' corp' suū vl' seipm vē
 dere: qz pl' seipm qz oēs alios tenet diligere.
 Sz ip'issim' q' spm z aiam suā videret. Hoc
 fac auar' q' nō solū frēm / cognatū / p'ez / z cor/
 pus suū. sz etiā spm suū vl' aiaz vedit / p'icit z
 p'cēnt. Un' subitū git sapiē. vbi s. [qm picie i'
 rima sua.] .i. vitā suā corpale n' curādo: vt pecu/
 niā lucret. Vel Licima sua. .i. fruces oēs vt in
 iuste lucret. Hec d' pmo. Circa scdm vidē/
 dū ē: q' sine illa q' reddūt auaricia deestabilē in
 piculari. Pro q' norādū: q' mlta sūt: q' nob on
 dūt viciū auaricie sumope deestādū z fugiēdū

Natura	Figura
vies	Moza memoria
Scriptura	Dāna gūissima

P'rio auaricia esse fugiēdā ondit nā p' qdru
 plicē viā. sz p' capie' eleuatoez / p' merialiū siue
 metalloz / oclatōez / p' hois p'griatōez / z p' ce
 lestiū p'p'larōez. P'rio nā ondit auaricia eē fu
 giēdā p' capie' eleuationē. idcirco ei' p' cūct' aia
 lib' nā hoies sursū erexit z a'ra eleuauit: celū
 qz videre fecit: vt frena spnar: celū q'rat / z cele
 stibz mēte ibereat. vt ondit Boe. v. de p'so. me
 tro vl. di. Unica gēs hoim celuz leuat alti' ca
 cumen. Atqz leuis recto stat corpe: despiciatqz
 frās. Hec nisi frēm' male desipis: ammonet fi
 gura. Qui recto celū vultu per: exersqz frōrē.
 In sublime seras: aim qz ne g'uaa pessū Infe
 rior sidat mēs corpe celsi' leuato. Ubi vult di/
 cere rācū: q' solū gen' hoim: alti' leuat caput
 z leuit corpe surgit erecto: infra se respiciēs frā.
 Et h' iō: vt hō aim suū erigat i sublie z frena de
 spiciat ne mēs g'uaa pessū. i. sub pedibz: sidat
 .i. residat inferior corpe. Et pessum ē aduerbiū
 loci. Idē vult Qui. j. meta. di. L'esa cū spectat
 aialia: p'naqz frā Os hoī sublimē dedit: celū qz
 videre Iussit: z erectos ad sidera tollere vult'
 Et Basil' in exameron dr. Pecudes oēs rer/
 rene sūt / z ob h' inclināt ad frā: sz hō ē plāta/
 tio celest': q' q'netū habitu corpis rācū dignitate
 distat a pecoribz: illoz facies deoz sū fixa i terrā
 p'spectat / eūū caput ad celū sp erigit: oculi rui
 supna respiciūt. Idē vult Aug. i li. lxxxiij. q'stio
 nū. q. xxvij. Et qz dicitoz snia clare parz: q' id
 circo de' z nā voluit boiem erigere: z ad celesti
 um p'p'lationē disponere. q' ten' f'renis despe
 ctis z auaricie estibus postergat: cor suū i cele
 stē thesauz studeret eleuare. qz q' auaricia p'ij/
 cit i excelsuz cor erigit: z deū hic p' p'p'lationē
 respicit: z terrā p' despectū a longe videt: fm il
 lud L'esa. xxxij. Qui p'icit auaricia i excelsu ba
 bitabit. Et sequit. Regē in decore suo videbit
 z oculi ei' cernēt terrā de lōge. Eccl's: auaricia

B |

Nā ostē/
 dit auar
 cia fugiē
 dā qdru
 pliciter